Çocuklarda Tepki Stilleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklarda Tepki Stilleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19016

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklarda Tepki Stilleri Ölçe?i, Burcu Özgülük taraf?ndan 2009 y?l?nda gerçekle?tirilen bir yüksek lisans tezi kapsam?nda Türkçe'ye uyarlanm?? olan bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin zorlay?c? durumlara ve özellikle olumsuz ruh hallerine kar?? geli?tirdikleri bili?sel ve davran??sal tepki stillerini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in temel amac?, Tepki Stilleri Teorisi çerçevesinde, çocuk ve ergenlik öncesi dönemdeki bireylerin depresyonla ba?a ç?kma stratejilerini (örn. ruminasyon, dikkat da??tma) de?erlendirmektir.

Özgülük'ün çal??mas?, tepki stillerinin ve problem çözme becerilerinin preadolesanlardaki depresif belirtiler ile ili?kisini test etmeye odaklanm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek özellikle ruminatif ve dikkat da??t?c? tepki e?ilimlerini belirleyerek, çocuk ruh sa?l??? alan?nda önemli bir tan? ve ara?t?rma arac? olarak konumlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Tepki Stilleri, Ruminasyon, Depresyon, Depresif Belirtiler, Ergenlik Öncesi, Problem Çözme, Psikometrik Uyarlama, Çocuk Psikolojisi, Bili?sel Tepkiler

Yazarlar

Burcu Özgülük

Amaç

Çocuklarda Tepki Stilleri Ölçe?i'nin birincil amac?, çocuk ve ergenlik öncesi dönemdeki bireylerin olumsuz duygusal durumlara, özellikle de üzüntü veya depresif hislere kar?? sergiledikleri tipik tepki biçimlerini sistematik olarak ölçmektir. Bu tepki biçimleri genellikle ruminasyon (olumsuz duygulara ve bunlar?n sonuçlar?na odaklanma) ve dikkat da??tma (ilgi alan?n? ba?ka aktivitelere yönlendirme) gibi stilleri içerir.

Ölçe?in uyarlanmas?, Türk kültüründe depresif belirtiler geli?iminde bili?sel tepki stillerinin rolünü inceleyen ara?t?rmalara olanak sa?lam??t?r. Özgülük'ün çal??mas?, bu tepki stillerinin depresyonun ?iddeti ve süresi üzerindeki yorday?c? gücünü belirlemeyi hedeflemi?tir, böylece önleyici ve tedavi edici müdahale programlar?n?n geli?tirilmesine katk?da bulunulmu?tur.

Yap?

Ölçek, Susan Nolen-Hoeksema taraf?ndan geli?tirilen Tepki Stilleri Teorisi (Response Styles Theory) üzerine kurulmu?tur. Bu teoriye göre, bireylerin olumsuz ruh hallerine verdikleri tepkiler, ruh halinin süresini ve ?iddetini etkileyen önemli bir faktördür. Ölçek genellikle iki ana yap?sal

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutu ölçer:

Ruminasyon (Ruminative Response Style): Üzüntü veya depresyon durumunda ki?inin sürekli olarak bu duygular?n nedenleri, sonuçlar? ve anlam? üzerine dü?ünmesi e?ilimi.
Dikkat Da??tma (Distraction Response Style): Üzüntü veya depresyon durumunda ki?inin dikkatini bilinçli olarak olumsuz duygulardan uzakla?t?rarak ba?ka aktivitelere yönlendirme e?ilimi.

Çocuklarda Tepki Stilleri Ölçe?i, ergenlik öncesi dönemde bu bili?sel ve davran??sal tepkilerin nas?l farkl?la?t???n? ve depresyon riskini nas?l etkiledi?ini anlamak için kritik bir araçt?r.

Geçerlik

Çocuklarda Tepki Stilleri Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, Özgülük (2009) taraf?ndan yürütülen yüksek lisans tezinde detayl? olarak ele al?nm??t?r. Bir psikometrik uyarlama çal??mas? olarak, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?inin sa?lanmas?n?n yan? s?ra, yap? geçerli?i ve ölçüt geçerli?i incelenmi?tir.

Tez çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla di?er ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, depresif belirtiler ve problem çözme becerileri) olan ili?kileri analiz edilmi?tir. Yüksek ruminasyon puanlar?n?n yüksek depresyon puanlar? ile korelasyon göstermesi, ölçe?in kuramsal yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü destekler nitelikte bulunmu?tur (detayl? korelasyon katsay?lar? için teze bak?lmal?d?r).

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, Türk örnekleminde iç tutarl?l???n de?erlendirilmesine odaklanm??t?r. Uyarlama sürecinde, ölçe?in alt boyutlar?n?n (Ruminasyon ve Dikkat Da??tma) Cronbach Alfa güvenirlik katsay?lar? hesaplanm??t?r.

Genellikle, bu tür uyarlama çal??malar?nda kabul edilebilir düzeyde iç tutarl?l?k katsay?lar? (genellikle .70 ve üzeri) beklenmektedir. Özgülük (2009) tezinde, ölçek maddelerinin ergenlik öncesi çocuklarda tutarl? yan?tlar verdi?ini gösteren güvenirlik sonuçlar?n? sunmu?tur, bu da ölçe?in kararl?l???n? ve hata pay?n?n dü?üklü?ünü i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Çocuklarda Tepki Stilleri Ölçe?i'nin psikometrik uyarlama süreci, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültüründeki ergenlik öncesi örneklemde korunup korunmad???n? belirlemek için faktör analizini içermi?tir.

Bu analizler tipik olarak, ölçe?in iki ana boyutu (Ruminasyon ve Dikkat Da??tma) veya orijinal yap?s?na uygun di?er alt faktörleri do?rulayan Aç?mlay?c? (AFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör

ARABPSYCHOLOGY.COM

Analizi (DFA) yöntemlerini içermi?tir. Elde edilen faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu desteklemi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Questionnaire)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çocuklar ve Ergenlik Öncesi Bireyler

Age Group: 9-13 ya? aral??? (Tez ba?lam?na göre preadolesanlar)

Population Details: Ortaokul ö?rencileri veya benzer ya? grubundaki preadolesanlar.

Test Methodology: Bili?sel tepki stillerini ölçmek amac?yla Likert tipi derecelendirme ile yan?tlanan maddelerden olu?ur. Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak tipik olarak s?kl?k veya yo?unluk üzerinden puanlama yap?l?r.

Anahtar Kelimeler

Tepki Stilleri Teorisi, Depresyon Etiyolojisi, Çocuk Psikolojisi, Ruminasyon, Dikkat Da??tma, Depresif Belirtiler, Problem Çözme, Ergenlik Öncesi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: ozgulukburcu@gmail.com

Correspondence Address: Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez yaz?ld??? dönemdeki kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Burcu Özgülük'ün 2009 y?l?nda tamamlad??? yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için izinler ve ücret bilgisi, do?rudan sorumlu yazar (Burcu Özgülük) ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, ara?t?rmac?lar için a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: cocuklarda-tepki-stilleri-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Çocuklarda Tepki Stilleri Ölçe?i'nin uyarlanmas?na ve psikometrik özelliklerine dair temel referans a?a??dad?r:

Özgülük, B. S. (2009). *Testing Response Styles Theory: The relationship of response styles and problem solving to the depressive symptoms of preadolescents.* (Master's thesis). Middle East Technical University Graduate School of Social Sciences, Ankara.

Tez eri?im ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Çocuklarda Tepki Stilleri Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM